

Talousarvio 2024, kaupunginjohtajan puhe

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viran- ja toimenhaltijat sekä kokousta seuraava yleisö.

Talousarviovalmistelu Ylöjärvellä aloitettiin jo keväällä ja talouden suunnittelukehys viimeisteltiin kesäkuussa kaupunginhallituksessa. Valmistelun aikana pidettiin sekä hallituksen että valtuuston kanssa kaksi seminaaria. Lisäksi hallitus käsitteli talousarvioesitystä vielä kahdessa päätöskokouksessaan. Kaupunginhallituksessa ei äänestetty varsinaisen talousarvion sisällöstä, mutta kiinteistöveron osalta kaupunginhallitus päätti vähäisesti kaupunginjohtajan esityksestä poikkeavasti. Edellä mainitun päätöksen aiheuttamat pienet muutokset on päivitetty tänään käsittelyssä olevaan talousarvioesitykseen. Kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen talousarvioesitykset vastaavat siis käytännössä lähes täysin toisiaan.

Vuoden 2024 talousarvioesitykseen on otettu mukaan kaikki pakolliset lakisääteiset tarpeet ja erikseen harkiten joitakin tärkeäksi katsottuja menolisäyksiä. Menolisäyksillä tahdotaan turvata paitsi kasvun edellytykset, myös ylläpitää laadukkaita palvelut. Talousarvioesitys sisältää 24 uutta vakanssia, jotka kohdistuvat pääosin sivistyspalveluihin ja erityisesti varhaiskasvatukseen. Kaupungin investointitahti kiihtyy entisestään ja esimerkiksi ensi vuonna investointeja on esitetty yli 27 miljoonalla eurolla. Lisäksi ohjelmassa on useita ns. yhteistyöhankkeita, joiden rahoitus järjestetään muutoin kuin kaupungin suorina investointeina. Yhteistyöhankkeiden tarkoituksena on tasapainottaa toteutus- ja rahoitusriskejä suhteessa käytettävissä oleviin taloudellisiin ja henkilöstöresursseihin. Merkittävimmät investointi- ja yhteistyöhankkeet suunnittelukaudella ovat Siltatien, Kurun ja Vuorentaustan koulujen, Siltatien ja Soppeenmäen päiväkotien sekä Yhdystien, Siltatien, Vuorentaustan ja Leppästäntien yritys- ja asuinalueiden rakentaminen.

Jo viime vuonna talousarvion hyväksymisen yhteydessä oli nähtävissä, että vuodesta 2024 lähtien talousarvioiden laatiminen tasapainoiseksi on kunnissa haasteellista. Tämän johdosta Ylöjärvelläkin on ollut tarpeen tarkastella sekä tulo- että menopuolta. Kasvun edellytyksien luominen ei kuitenkaan ole ilmaista ja se vaatii panostuksensa. Kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti toimien on mahdollista saavuttaa ylijäämäinen tilanne suunnittelukauden lopulla unohtamatta laadukkaita palveluja ja kasvun edellytyksiä.

Lopuksi kiitän viran- ja toimenhaltijoita huolellisesta talousarviovalmistelusta sekä valtuutettuja hyvästä yhteistyöstä ja valmistelun ohjauksesta prosessin aikana. Toivotan kaikille hyvää talousarviokokousta.

Pauli Piiparinen

kaupunginjohtaja

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja muut kuulijat.

Terve kuntatalous on ainoa keino varmistaa hyvät palvelut ja kestävä tulevaisuus. Sen perustana on tulojen ja menojen tasapaino. Jos tarkastellaan viimeisimpiä vuosia Ylöjärven taloudessa, niin vuodesta 2019 lähtien positiivista tulosta on tehty ainoastaan vuosina 2020 koronatukien sekä 2023 sote-siirtymään liittyvien kertaluonteisten verotulojen ansiosta. Muutoin vuodet ovat olleet tappiollisia. Nyt käsittelyssä oleva vuoden 2024 talousarvioesitys on 3milj€ alijäämäinen.

Kaupungin vuosittainen menokasvu on jumiutunut 5-6% tuntumaan, ja on käytettäviin tuloihin nähden liian korkea vuosi toisensa jälkeen. Syy ei löydy ainakaan työllisyysasteesta, sillä Ylöjärven työttömyysprosentti on ollut viime vuosina Pirkanmaan alhaisimpia (elokuussa 5,7%). Muun muassa kunta-alan palkkaratkaisu ja energian hinnan nousu tekevät haastavaksi arvioida, mikä osuus menokasvusta on sitä, mihin meidän pitäisi osata puuttua.

Sote-palveluiden siirryttyä hyvinvointialueille kuntien rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä on korostunut. Talousarvioesityksessä pidämme erityisen hyvänä hyte-rahoituskertoimiin liittyviä toimia, joilla on tarkoitus sekä parantaa asukkaiden hyvinvointia että kasvattaa kaupungin saamia valtionosuuksia tulevaisuudessa, eli käytännössä maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti. Hyvinvoinnin saralta muita mainittavia lisäpanostuksia ovat liikuntaseurojen avustusten kasvattaminen sekä Ylöjärven jäähallille suunnattava tuki, jonka tarkoitus on pienentää jääurheilun harrastamisen kustannuksia.

Kaupungin menoista noin 60% syntyy kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisesta toiminnasta. Varhaiskasvatuksessa pienten lasten osallistumisasteen kasvaessa tarve varhaiskasvatusten ohjaajille lisääntyy, vaikka lapsimäärä palveluissa vähenee. Talousarviossa lisätäänkin kymmenen varhaiskasvatuksen ohjaajan vakanssia. Ensi vuonna otetaan seudullisesti käyttöön sähköinen varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä eVaka. Harppaukset digitalisaation saralla vaativat alkuun rahallisia ja ajallisia panostuksia, mutta tähtäävät lopulta helpompaan arkeen. Perusopetukseen lisätään kaksi erityisopettajaa ja tuntikehystä kasvatetaan 70 tunnilla yläkouluissa, joissa oppilasmäärät ovat lievästi kasvussa. Lukion ja Tredun yhteistyössä tehtävä LisäValo-hankkeen suunnittelu etenee, ja saamme jatkossa teknologiapainotteisen linjan lukioon.

Lautakunnista eniten menot kasvavat teknisen lautakunnan toiminnassa (7,6% vuoteen 2023). Siltatien koulu kenttineen on tullut uutena ylläpidettäväksi samalla kun sisäilmakorjaukset tai vaikkapa Kurun koulun purkaminen uuden koulurakennuksen tieltä vaativat panostuksia. Lämmitys ja talvikunnossapito maksavat aikaisempaa enemmän.

Ylöjärven strategia tähtää vahvaan kasvuun. Tampereen rajattoman kaupunkiseudun potentiaalinen elinvoima on valtava. Keskustan alueen arkkitehtikilpailun tuloksista näimme, miten upeaksi kaupungin keskus voi kasvaa. Monitoimitalo eli niin sanottu Ylöjärvi-talo voisi tulevina vuosina olla kaupungin yhteisöllisten tapahtumien keskiössä. Sen kaavallinen tarkastelu kuitenkin tehdään vielä ennen hankkeen suunnittelun aloittamista. Teivo-Mäkylän alueen rakentamista parhaaksi mahdolliseksi kokonaisuudeksi voitaisiin edistää perustamalla kehitysyritys, joka voisi toimia markkinoilla aidommin ja pyrkiä tavoitteisiimme innovatiivisemmin. Koko kaupungin kasvu huomioiden

Kuruun ja Viljakkalaan investoidaan noin kymmenen miljoonan euron edestä, uuden Kurun koulun lisäksi kehittämällä liikuntapaikkoja ja yleisiä alueita. Karhen uuden koulun osalta tarvitaan kuitenkin tuumaustauko, sillä 2milj€ maksava uusi kiinteä koulu ei ole oppilasmääräennusteiden mukaan realistinen investointikohde. Kun on kaikkien ylöjärveläisten verorahoista kyse, meillä päättäjillä on myös suuri vastuu käyttää ne tarkoituksenmukaisesti.

Investointitaso on vielä vuonna 2020 ollut noin 10milj€ luokassa vuosittain, mutta nyt investoimme ensi vuonna yli 27milj€ eli miltei kolminkertaisesti aikaisempaan nähden, sekä ainakin vuoteen 2026 asti edelleen yli 20milj€ vuosittain. Kasvun edellytyksiin panostetaan, jotta se voi palkita koko Ylöjärveä myöhemmin.

Investointien rahoittamisessa meidän pitää päästä korkeampaan omarahoitusosuuteen hallitsemme rahoitusriskiä. Samaan aikaan käyttömenojen kasvun hillitseminen on ollut vaikeaa. Paikalleenkaan ei voi jäädä. Kokoomus on hyväksynyt ensi vuodelle maltillisen tuloveroprosentin korotuksen, jotta voimme kasvaa. Jos tuloveroprosentin nostoa ei olisi tehty, tarkastelisimme nyt 6,5milj€ alijäämäistä talousarviota 3milj€ sijasta.

Lakisääteisistä peruspalveluista sekä kriittisistä ennaltaehkäisevistä tehtävistä on pidettävä huolta, mutta tulemme kunta-alalla sen lisäksi tehneeksi paljon muutakin. Jos talous ei ole tasapainossa, on jossain vaiheessa väistämätöntä käydä läpi toimintaamme ja arvioida, mikä on lakisääteistä ja mihin meillä on varaa. Voisi tehdä ihan hyvää aloittaa joskus tyhjältä pöydältä listaamalla ja laskemalla, mitä meidän ainakin täytyy tehdä - sen sijaan, että otettaisiin edellisen vuoden talousarvio ja niin sanotusti lätkäistäisiin päälle lisää toimintoja ja kustannuksia.

Me haluaisimme muistuttaa, että verotuksen ainoa mahdollinen suunta ei ole ylöspäin. Myöskään uusia menolisäyksiä emme voi hyväksyä tähän useita miljoonia euroja alijäämäiseen talousarvioesitykseen. Menojen kasvua on hillittävä, ja kun kaupungin elinvoima alkaa maksaa tätä panostustamme takaisin, veroprosenttia on laskettava. Kiitämme viranhaltijoita heidän panostuksistaan talousarvion valmistelutyöhön edelleen vaikeassa taloustilanteessa. Hyväksymme kaupunginhallituksen talousarvioesityksen.

Ylöjärvellä 13.11.2023

Kokoomuksen valtuustoryhmän puolesta,

puheenjohtaja Karita Jäppinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja yleisö

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on kokonaisuus huomioiden tyytyväinen nyt käsiteltävään talousarvioon. Kiitos viranhaltijoille valmistelusta, jossa on otettu huomioon valtuustoryhmien linjauksia asioiden eteenpäinviemiseksi. Sosiaalidemokraattien arvot perustuvat siihen, että haluamme rakentaa taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävää yhteiskuntaa. Valtuustoryhmämme tekee töitä juuri näiden arvojen mukaan myös Ylöjärvellä. Haluamme edistää jokaisen ihmisen oikeutta elää omaa elämäänsä ja tehdä omia valintojaan. Meillä on yhteisvastuullinen vastuu toinen toisistamme ja päätöksenteossa on toimittava siten, että kaikilla, myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus hyvään ja ihmisarvoiseen elämään kaupungissamme.

Meidän Ylöjärvellä on huolehdittava lapsista ja nuorista, sillä valtion hallitus laittaa politiikkansa maksajiksi juuri nuoret, kohdistuen nuoriin työelämäheikennyksiä, heikentäen opiskelijoiden toimeentuloa, leikaten lastensuojelun jälkihuollosta sekä jättäen edelleen ilmasto- ja luontovelkaa. Siksi me sosialidemokraatit kannamme huolta lasten ja nuorten tulevaisuudesta ja panostamme heihin, unohtamatta ikääntyvää väestöä.”

Me sosialidemokraatit olemme erittäin huolestuneita Suomen oikeistohallituksen toimista. Hyvätuloisten veronalennukset maksatetaan tavallisella kansalla, kun leikataan asumistuesta ja yleisesti kuntien valtionosuuksista. Näillä leikkauksilla on heikentävä vaikutus Ylöjärven taloustilanteeseen tulevina vuosina. Tämän lisäksi maan hallituksen työmarkkinatoimet vaikuttavat suoraan negatiivisesti Ylöjärven tärkeimpään resurssiin, eli työntekijöihin. Jatkossa työntekijöitä voidaan irtisanoa ilman painavaa syytä ja vuoden määräaikaista työsuhteita ei tarvitse perustella. Suurin vaikutus on kuitenkin se, että hallitus haluaa yrittäjäjärjestöjen kanssa eroon yleissitovista työehtosopimuksista. Tämä mahdollistaa työehtojen heikentämisen tulevina vuosina. Me sosialidemokraatit kannatamme reiluja työehtoja jatkossa Ylöjärvelläkin.

Pirkanmaan hyvinvointialue aloitti toimintansa vuoden alusta ja keskustelu palvelustrategian toimeenpanosta ja palvelujen verkoston kehittämisestä on (läpi vuoden) käynyt kuumana. Vilkkainta keskustelu on ollut niillä paikkakunnilla, joiden palvelurakenteeseen on suunnitteilla supistuksia.

Luotamme siihen, että aluevaltuutettumme ajavat vahvasti etujamme palveluverkoston säilymisen puolesta koko Ylöjärven alueella.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kuulijat

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin talouden kehyyksen, joka perustui tiedossa olleisiin taloudellisiin lähtökohtiin. Lautakuntien toiminta perustuu kykyyn tehdä arvovalintoja eurojen käytön välillä, jotta pysytään kehyyksen sisällä. Tämän vuoksi lautakuntien tarkkaan pohdituista esityksistä on siirretty muutamia tärkeitä asioita tai jopa karsittu pois. Uusia vakansseja tulee taas reilut parikymmentä meidän kaikkien arjen sujumisen turvaamiseen, joten olemme tyytyväisiä, että kaupunki panostaa omaan työhön vahvasti ja pitää palveluiden ostot toissijaisina.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kuulijat

Talousarvion painopisteenä näkyy tämän valtuustokauden tavoitteen mukainen vahva kasvu. Investointitason nousu on yhteinen tahtotilamme sekä päätöksentekijöillä että viranhaltijoilla, siksi velkamäärän nousu on yhteisesti hyväksyttävää.

Vahva kasvu edellyttää investointeja palvelurakenteisiin, joten Siltatien koulun rakentuminen ja kentät täyteen mittaansa on tarpeellista. Samoin Vuorentaustan yläkoulun saneeraus on odotettu hanke. Kurun

koulun rakentamisen aloittaminen vahvistaa asukkaiden luottamusta siihen, että aluekeskus kehittyy ja asuinalueena vetovoima vahvistuu.

Nykyinen sukupolvi miettii tarkoin mihin koti ja perhe sijoittuu asumaan. Laadukkailla vapaa-ajan palveluilla vahvistamme kilpailukykyämme kaupunkiseudullamme ja houkuttelemme ihmisiä asettumaan Ylöjärvelle asumaan. **Siksi muutosesityksemme tänään koskevat juuri näitä!**

Teemme muutosesityksen investointeihin koskien Kurun senioripuiston rakentamista. Haluamme sen rakentuvan Kurun kirjaston viereen, ja se on mahdollista vasta kun asemakaava valmistuu. Tänään vuoksi esitämme senioripuiston rakentamista vasta vuonna 2025. **Tulemme myös kannattamaan esitystä, että Kurun leikkipuistoa ei siirretä vaan se korjataan samalle paikalle.**

Uusien alueiden rakentuminen vaatii myös palvelujen tuottamiseen tekijöitä, joten tähän on erityisesti kiinnitettävä huomiota. Lasten ja nuorten harrastuspaikkoihin pitää satsata. **Tulemme esittämään teknisen lautakunnan osioon toista liikuntapaikkojen hoitajaa.** Uudet Siltatien tekojäähallit on pidettävä toimintakunnossa aamusta iltaan ja yhden henkilön lisääminen työntekijäresurssiin ei ole riittävää. Ulkoilualueiden ja erityisesti hiihtolatuksen kunnossapito saa kehuja joka vuosi yli kuntarajojen ja kyllähän me kaikki haluamme pitää tästä huippuluokkaisuuden maineesta kiinni!

Tässä hetkessä on erityisen tärkeää pitää huolta työntekijöiden työhyvinvoinnista ja jaksamisesta. Henkilöstölle suunnatut edut ovat yksi tekijä tähän. Ryhmämme toivoo tyhy- ja e-passietujen käytön ohjeisiin täsmennyksiä ensi vuodelle.

Talousarviossa valtuusto hyväksyy vuosittain konserniyhtiöille tavoitteet. Me toivomme kaupunginhallitukselta vahvempaa omistaja-ohjausta, jotta yhtiöiden toimintaa saadaan tehostettua ja kehitettyä entistä paremmaksi.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kuulijat

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on kuluvana vuotena halunnut edistää ylöjärveläisten, erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointia seuraavilla valtuustoaloitteilla:

- Puistoruokailua järjestetään ensi kesänä
  - Saimme työvaatteet kasvatus- ja ohjaushenkilöstölle,
  - Nepsy osaajien kouluttamiseen vaka ja peruskoulutukseen saatiin määrärahaa
  - Laajempi tuki junioriurheiluun eri urheilulajeille- aloite saatiin etenemään
- sekä -Aamu-uinnin harrastajille mahdollisuus puku-huoneiden käyttöön toteutuu.

Haluamme kiittää viranhaltijoita yhteistyöstä sekä valtuustoaloitteidemme positiivisesta vastaanotosta.

Kiitos johdon sihteerille Hannalle.

Ja Kiitos myös kaikille valtuutetuille kuluvasta vuodesta. Lähdemme ensi vuoteen hyvin luottavaisin mielin ja uskomme, että yhteistyö tulee toimimaan kaikkien ryhmien kanssa kiitettävästi!

Arvoisa puheenjohtaja

Näillä muutoksilla hyväksymme talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuodelle 2025-2026.

Ja lisäksi ilmoitan, että Ylöjärven sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on jättänyt tänään valtuustolle järjestäytymisilmoituksen: Valtuustoryhmämme puheenjohtajaksi siirtyy Päivi Stenman.

PS talousarviopuhe

Arvoisa puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja muut viranhaltijat, valtuutetut ja paikalla oleva yleisö.

Perussuomalaiset haluaa kiittää virkamiehiä talousarvion pitkäjänteisestä valmistelutyöstä ja siihen liittyvistä seminaareista, joissa meillä on ollut mahdollisuus käydä yhdessä talousarviota läpi ja vaikuttaa siihen. Tätä työtä on tehty kesästä asti ja nyt olemme pisteessä, jolloin se yhteisesti hyväksytään.

Kaupunkimme on seuraavat vuodet reilusti alijäämäinen muiden kuntien tavoin ja joudumme tekemään päätöksiä, joita ei ole helppoa tehdä. Nyt myös laskusuhdanne koettelee yritystoimintaa ja karsii verotuloja, joihin myös vaikuttaa vuosi vuodelta enemmän väestörakenteen ikääntyminen.

Alijäämän kanssa taistellessa olemme käyneet läpi eri vaihtoehtoja, joilla olisi mahdollista pitää yllä kasvua tukevia toimia ja velkaa hallinnassa. Kaikki päätökset eivät ole mieluisia ja joudumme hyväksymään puolen prosentin veronkorotuksen, joka oli meille vaikea päätös. Se on kuitenkin tehtävä, jotta velan kasvu ei olisi aivan hallitsematonta. Tällä saamme velan kasvun puolitettua ja voimme toteuttaa kasvavan kaupungin tarvitsemia toimia. Tästä esimerkkinä panostukset Siltatien kouluun, Kurun yhtenäiskouluun ja Karhen kouluun kertovat, että haluamme pitää koko kaupungin alueella toimivan kouluverkon. Myös Valon lukio mukaan lukien yrittäjyyslukio, ammattikoulu ja tuleva Lisä-Valon uuden teknologian 2. asteen koulutus on osoitus meidän kasvupainotteisesta suuntauksesta. Tämä kertoo myös muuttoa harkitseville lapsiperheille, että Ylöjärvi toivottaa heidät tervetulleiksi kasvukuntaan. Samoin uusien asuinalueiden monimuotoinen kaavoitus eri puolilla Ylöjärveä antaa mahdollisuuksia asettua asumaan mieluisensa paikkaan.

Perussuomalaiset hyväksyy pääosin talousarvion ja näkee, että se tukee kasvutavoitteitamme. Tulevat vuodet kilpailemme lapsiperheistä Pirkanmaalla, jossa väestön ikärakenne vanhenee väijäämättä samalla, kun taistelemme alijäämää vastaan. Se kunta, joka Pirkanmaalla pärjää tässä kilpailussa pärjää myös alijäämän kanssa.

Tulevat vuodet näyttävät kuinka saamme velan taitettua ja luotua kasvua kaupunkiimme. Nyt ennusteen näköpiirissä on useampia alijäämäisiä vuosia, joita meidän täytyy saada hyvällä suunnittelulla, järkevällä talouskurilla ja yhteistyöllä käännettyä ylijäämäisiksi. Onneksi meillä ei ole lisäharmina raitiotietä tässä tuomassa 7-9 miljoonaa hallitsemattomia käyttökuluja vuotta kohden ja pidetään se tilanne myös sellaisena tulevaisuudessa.

Ylöjärven Perussuomalaiset kiittää kuluneesta vuodesta. Leuka rintaan ja kohti lähijunaa. Kiitos.

Valtuustopuhe talousarviokokous 131123

Hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kokousta seuraava yleisö

Meillä on nyt käsillä vuoden -24 talousarvio ja talousarviosuunnitelma vuosille -24-26 sekä maankäytön ja palveluiden suunnitelma ja toteutusohjelma vuosille -24-28 tärkeitä asiakirjoja ja suuntaa-antavia suunnitelmia myös tulevaisuuteen. Olen aiemminkin puhunut, että tulevaisuuden tarpeiden ja toimintojen suunnitteleminen ja toteutuksen oikea-aikaisuus ovat erityisen tärkeitä. Tähän pitää edelleen panostaa, kun jaamme resursseja ja teemme investointeja.

Tänään käsiteltävien asiakirjojen asioita on työstetty monialaisesti ja valmistelutyötä on tehty huolella ottaen huomioon tiukkeneva taloustilanne, kiitos siitä! Lakisääteiset palvelut on pakko hoitaa, muut kunnan tehtävät esim. hyvinvointia edistävät palvelut pitää sisällyttää talousarvioon sillä ne ovat äärimmäisen tärkeitä Ylöjärveläisille. Kulttuuri- vapaa-aika ja liikunta-, kirjasto-, nuoriso- ja hyvinvointipalveluissa tehdään työtä isolla sydämellä kuntalaisten hyväksi. Tähän vuoden -24 talousarvioon on jouduttu leikkaamaan tai uudelleen muokkaamaan toimintoja joiltain osin, mutta uusia avauksiakin on esitetty. Ylöjärvi on sitoutunut vahvaan kasvuun, se vaatii resursseja palveluihin sekä investointeihin ja siksi veroprosenttia on nostettava, mutta maltillisesti.

Ylöjärvelle pitkään toivottu erityisuimakortti toivottavasti tulee käyttöön ensi vuoden alusta, lisäten edelleen erityisryhmiin kuuluvien kuntalaisten aktiivisuutta ja sitä kautta liikkumista ja hyvinvointia, tästä teen tänään muutosesityksen. Toinen muutosesitys koskee Someturva-palvelua, valtuutettu Kytömäki on pitänyt keskustelua yllä some-kiusaamisen vastaisista toimista ja ilmiö on huolestuttava ja todellinen, koskettaa meitä tai läheisiä ihmisiä varmasti.

Puolustan aina lapsia/nuoria ja heikoimmassa asemassa olevia, koska he eivät sitä itse voi tehdä. Olen mielissäni varhaiskasvatukselle osoitetuista lisäresursseista; opettajia, lastenhoitajia ja 10 varhaiskasvatuksen ohjaajaa eli avustajaa, kaikkia tekijöitä tarvitaan. Lapset tarvitsevat pysyviä, läsnäolevia, jaksavia aikuisia ympärilleen. Myös perus- ja lukio-opetukseen on resursoitu, mikä on tärkeää. Lasten, nuorten ja perheiden tuen tarve kasvaa ja tarve osaavalle henkilöstölle lisääntyy. Toivottavasti saisimme myös palkattua osaavaa henkilöstöä avoimiin vakansseihin. Ylöjärvellä pitää olla veto, pito ja jopa sitä lumovoimaa tarpeeksi, jotta osaava henkilöstö ei liukene pois.

Ylöjärvi on tehnyt hyviä päätöksiä henkilöstön hyvinvoinnin kohentamiseksi, mutta vielä voisi tehdä lisää. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö on monesti kovilla ja kuormitus on valtava. Vaatimuksia tulee monelta suunnalta, lapset tarvitsevat monenlaista tukea. Osa esim. varhaiskasvatuksen lapsista käyttäytyy päivittäin uhkaavasti ja väkivaltaisesti toisia lapsia ja henkilöstöä kohtaan. Tähän kuormittavaan työhön henkilöstö tarvitsee lisää osaamista, jota ollaan vahvistamassa esim. Nepsy-osaamiseen panostamalla. Henkilöstö tarvitsee tukea työyhteisössä, esihenkilöltä ja hallinnolta. Mutta, jos esihenkilökin on ylikuormittunut, kuka pystyy auttamaan. Yhtenä keinona näen esim. työnohjauksen, mikä auttaisi näissä tilanteissa. Sivistyspalveluissa työnohjaus ei ole lakisääteistä, kuten esim. mielenterveystyössä. Tätä suosittelisin käyttämään kuitenkin enemmän eikä vain siinä tilanteessa, kun ollaan jo uupuneita tai jäämässä sairauslomalle, vaan ennaltaehkäisevästikin tarpeiden mukaan. Olisiko siinä tarvittavaa lumovoimaa. Kun päiväkotien ja koulujen työntekijät voivat hyvin, niin kaikki lapset/nuoret hyötyvät, henkilöstö jaksaa paremmin ja pysyy työssään.

Talousarvioesityksessä on nähty tärkeänä kohentaa lasten ja nuorten hyvinvointia jatkamalla hyvää ansiokasta työtä liikunnan ja harrastamisen lisäämiseksi lasten ja nuorten keskuudessa. Ylöjärven harrastamisen malli jatkuu ja toivottavasti saadaan edelleen innostettua lisää lapsia ja nuoria tähän toimintaan mukaan. Resurssia on esitetty myös mm. Unisefin lapsiystävällinen kunta-mallin tarpeisiin. Jos Ylöjärvi saa Unisefin lapsiystävällisen kunta -sertifikaatin, se tuo uusia mahdollisuuksia mm. lasten osallisuuden vahvistamiselle ja näin voidaan lisätä lasten ja nuorten kokemaa hyvinvointia. Tämä vaikuttaa kunnan Hyte-kertoimeen. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen (hyte) ja vastuu kuntalaisten hyvinvoinnista on edelleen kunnan tehtävä, vaikka sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi viime vuodenvaihteessa. Jos saamme nostettua kaupungin toimilla Hyte-kerrointa, Ylöjärvelle osoitettu valtionosuus kasvaa ja se vaikuttaa suoraan siihen, paljonko Ylöjärvi saa euroja. Hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja hyvinvointialueen edellytys.

Varhaiskasvatus, opetus ja terveydenhuolto sekä monet sosiaali-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelut koskevat lapsia ja nuoria suoraan. Lapsen (kaikki alle 18v.) edun ensisijaisen huomioon ottamisen velvoite koskee kuitenkin myös niitä toimintoja, joissa vaikutus lapsiin ja nuoriin on etäisempi tai välillinen. Tällaisia ovat esimerkiksi liikenne, maankäyttö, yhdyskuntasuunnittelu ja ympäristönsuojelu. Todennäköistä siis on, että lapsen edun arviointi ja sen mukainen toiminta on sinunkin tehtäväsi.

Tehtävä ei ole helppo, koska lapsen etu ei ole läheskään aina vaivatonta arvioida, saati toteuttaa. Päätösten lapsivaikutukset voivat olla yllätyksellisiä, eivätkä aina näy heti – mutta juuri siksi niitä on syytä huolellisesti pohtia etukäteen, kun mahdollisuudet vaikuttaa ovat suurimmillaan.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja viranhaltijat
Tehdään yhdessä edelleen hyviä päätöksiä Ylöjärven strategian mukaisen vahvan kasvun, ympäristöarvojen ja Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kiitos!

Sari Listenmaa
Vihreä valtuustoryhmän pj.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kokouksen muut seuraajat

Kaupunginvaltuusto päätti Ylöjärven kasvuohjelmasta vajaa vuosi sitten joulukuussa. Talousarviosuunnittelussa on lähdetty siitä, että lähivuosien väestönkasvu olisi Tilastokeskuksen ennustetta voimakkaampaa. Ylöjärven kasvuohjelman tavoitteeksi on asetettu koko kaupungin tasolla 45 000 asukasta vuonna 2040. Kasvuohjelman mukaan esim. Viljakkalaan tulisi siis keskimäärin 10 asukasta vuodessa lisää ja Kuruunkin 4 asukasta. – Kun päätämme tänään talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, voimmekin pohtia, missä tämä näkyy. – Tarkoittaahan tuo erittäin maltilliselta näyttävä kasvutavoite mainitsemisani kaupunginosissa kuitenkin sitä, että valtuusto haluaa taistella Tilastokeskuksen näille alueille ennustamaa väestökatoa vastaan.

Kasvuohjelmassa suunniteltiin, että Karhen koulu rakennetaan ennen 2020-luvun puoltaväliä. – Jos vanhan rakennuksen purkulupapäätöksestä ei olisi tullut harmillisia valituksia, saisivat Karhen koululaiset jo pian nauttia uuden, terveen koulun tiloista ja tämä loisi myös alueelle tulevaisuudenuskoa. Karhen tuleva kaava mahdollistaa myös vakituisen asumisen sijoittumisen maaseudulle lähelle keskustaa.

Arvoisa puheenjohtaja,

Kuntien pitäisi miettiä omaa imagoaan, että ovatko ne asumismyönteisiä vai vastaisia. Tottakai me palveluita tarvitsemme: päiväkoteja, kouluja, kirjasto- ja terveyspalveluita. Ja aina **pitää** miettiä, voidaanko asioita tehdä tehokkaammin ja paremmin, jolloin niitä kustannushyötyjä voitaisiin saavuttaa, mutta kyllä jossakin vaiheessa perälauta **asumiskustannuksille** täytyy löytyä.

Jopa kolmannes kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista menee asumismenoihin. Omakotitalo**asujien** maksut ovat nousseet parin vuoden aikana jopa sadoilla euroilla. Sähkönsiirtomaksut jatkavat kasvamistaan, sähköenergian hinta on epävarmaa. Vesimaksut ovat Ylöjärvellä nousseet vuosittain, ollen jo Pirkanmaan kalleimmat, mutta tontteja pitäisi saada myytyä ja ihmisiä houkuteltua tänne asumaan. – Mielestäni Ylöjärvi voisi erottua edukseen seutukunnan keskitasoa alemmilla asumiskustannuksilla,

mikä imagollisesti edesauttaisi nimenomaan lapsiperheiden hakeutumista kaupunkiin. – Ylöjärveläisen indeksitalon asukkaan vesikustannus on hieman yli euron neliötä kohti kuukaudessa, kun koko Suomen keskiarvo on vain 72 senttiä neliötä kohden kuukaudessa. Tiedättekö, se ei näytä hyvältä! Peräänkuulutankin **nyt** valtuustolta johdonmukaista päätöksentekoa erityisesti lapsiperheiden hyväksi. Tällainen signaali voisi olla pienten lasten kotihoidontuen Ylöjärvi-lisä, jonka vaikutuksen selvitys kaupungissamme alle 3-vuotiaiden **kasvavan** määrän vuoksi tulisi toteuttaa pikimmiten.

Hyvät kollegat – Keskustan valtuustoryhmä ei ollut valmis korottamaan sekä maksuja että veroja samanaikaisesti. Keskustan valtuustoryhmä tuleekin talousarvion käsittelyn yhteydessä tekemään muutosehdotuksen yksityisteiden peruskorjaus- ja kunnossapitoavustuksien määrärahaan ja tulemme myös äänestämään joidenkin toisten tekemien esitysten puolesta.

Pienenä pontena koulujen tarvikemäärärahojen osalta toivomme, että niiden jaossa huomioitaisiin **erikseen** A2-kielen opetusta antavien koulujen materiaalit tarpeet.

Arvoisa puheenjohtaja,

Ympäristölautakunnan yhtenä ehdotettuna strategiakärkenä on Vetovoimainen kaupunki ja toiminnallisena tavoitteena keskustan kaavojen uudistaminen. – Keskustan valtuustoryhmä haluaa edelleen painottaa, että on tärkeää suunnitella täydennysrakentamista **muuallakin** kuin ”raitiotien ympäristön kaavoissa”. – Teivo-Mäkkylän alueelle tulee ehdottomasti mahdollistaa lähijunaliikenteen pysäkki palvelemaan sinne suunniteltua työpaikka-aluetta ja uutta asutusta sekä Asemanseudulle matkakeskus ja henkilöjunaliikenteen asemapysäkki. – Keskustan alueelle on valtavasti potentiaalia osoittaa tiivistä ja melko korkeaakin asuinrakentamista, kunhan pikaisesti saadaan varmuus junan pysähtymisestä matkustajaliikennettä varten.

Hyvät kuulijat,

Keskustan valtuustoryhmä kiittää kaikkia viranhaltijoita ja lautakuntia talousarvion laadintaan tehdystä työstä. Kiitämme myös muita valtuustoryhmiä hyvästä yhteistyöstä ja kaikista rakentavista keskusteluista, joilla tänään käsiteltävää vuoden 2024 talousarviota ja taloussuunnitelmaa on valmisteltu.

INGA-MARI LEHTI
SUOMEN KATAJA RY
VALTUUSTORYHMÄN
PUHEENJOHTAJA

SUOMEN KATAJA RY:N VALTUUSTORYHMÄN KANNANOTTO YLÖJÄRVEN VUODEN 2024 TALOUSARVIOON

Arvoisa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja,
hyvät kaupunginvaltuutetut
ja kaikki kokoustamme seuraavat ylöjärveläiset

Kaupunginjohtaja toteaa talousarvioesityksessään, että ”taloustilanne haastaa”. Perinteisin termein tämä tarkoittaa, että taloustilanne on ongelmallinen tai että siinä on ongelmia.

Kuntatalous ei olekaan helppo eikä yksinkertainen asia. Kunnan talous on koko sen olemassaolon kannalta perusasia, ja sen mukaan on koko elämä sovitettava. Talouden ja toiminnan on oltava tasapainossa. Vakaa ja terve kuntatalous tunnistaa ja ottaa huomioon kunnan erityispiirteet sekä reunaehdot. Verorahoitteisena palvelun järjestäjänä kunnan on elettävä ajassa ja tosiasioiden määrittelemässä raamissa. Me arvostamme ja kannatamme huolellista, oikeudenmukaista ja tasapuolista taloudenpitoa. Näistä näkökulmista on siten tarkasteltava käsittelyssämme olevaa ensi vuoden talousarviota.

Elämänpiirissämme on lisäksi asioita, joilla ei ole tarkkaa euromääräistä hintalappua, mutta ne kuitenkin vaikuttavat myös kaupungin talouteen. Tällainen asia on esimerkiksi kaupungin kuntakuva. Onko imagomme myönteinen ja siten kasvua ja kehitystä edistävä, niin asumisen kuin yrittämisen kaupunkina. Onko brändissämme lommoja ja ristiriitaisuuksia, joiden takia kotikuntaa tai yrityksensä sijoittumispaikkakuntaa valitseva, jättää Ylöjärven huomiotta. Negatiivinen julkisuus viikko toisensa, tai kuukausi toisensa perään himmentää vetovoimamme, ja se voi heikentää myös pitovoimaamme. Tervehdyttämätön kaupungin sisäinen tilanne on kuin mädäntynyt hedelmä täydessä omenakorissa – kaikki mädäntyvät vuorollaan.

Talousarvion tulot ja menot on sisäistettävä, niiden on perustuttava realismille. Tässä yhteydessä huomiomme kiinnittyy esimerkiksi odotukseen kaupunkimme asukasmäärän kasvusta. Vallitsevissa olosuhteissa 200 vaikuttaa kovin suurelta määrältä, kun asetettua tavoitetta peilaa viime vuosiin ja yleiseen tilanteeseen yhteiskunnassamme. Tämän vuoden aikana olemme odottaneet esimerkiksi useamman jo vuosikaudet sitten liikkeelle laitetun kerrostalohankkeen rakentamisen aloittamista, mutta ne eivät ole lähteneet liikkeelle.

Ylöjärvellä on seurattava tarkasti väestöpohjaa ja siinä tapahtuvia muutoksia. Kaupungin on pidettävä tiukasti mielessä, että sillä on keskeinen tehtävä asukkaidensa hyvinvoinnin turvaajana. Kuntien rooli hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajina on jatkossakin erittäin tärkeä, vaikka usein sen luullaan valahtaneenkin nyt hyvinvointialueille.

Ihmisiä kiinnostaa, mikä on asuin- ja kotikunnan tuloveroprosentti. Meillä se korotettiin juuri 8,40 prosenttiin. Naapurissamme Nokialla tuloveroprosentti on nyt 8,36. Muissa verokikunnissamme Pirkkalassa 7,86, Lempäälässä 7,86 sekä Kangasalla 8,36. Toki nyt tarvitsee muistaa, että nämä ovat tämän hetken lukemia ja voivat vielä muuttua.

Tuloveroprosentti on tunnusluku, jonka on oltava linjassa kaupunkiseudun naapureihin nähden. Yhteisöverot muodostavat merkittävän tulonlähteen. Siksi siihen on paneuduttava ja turvattava sen lähteet.

Arvoisat kuulijat,

Kaupungin strategia on keskiössä käyttötaloutta ja rahoitusta linjatessa. Voimassa olevan strategiamme mukaan ”Ylöjärvi on rohkea edelläkävijä”. Tällä mennään vuoteen 2032 saakka. Tänä syksynä uudistettu Ylöjärven brändi hehkuttaa tavallisen arjen kauneutta. Nähtäväksi jää, miten ”Ylöjärvi – suurenmoisen tavallista arkea” saa vastakaikua ja sataa kaupunkimme laariin kovasti kaipaamiamme uusia asukkaita ja yrittäjiä yrityksineen. Tosiasia on, ettei pyörää tarvitse keksiä uudelleen. Ylöjärven menestyminen, elinvoimaisuus ja pärjääminen ovat kiinni meistä, ennen kaikkea täällä valtuustossa työskentelevistä, olemmeko me mahdollistajia vai jarruja, Ylöjärven kaupunkikuvaa rakentavia vai sitä tuhoavia. Jos pohjatyö ja perusta pettävät, on turhaa suunnitella talonrakennusinvestointeja ja kunnallisteknisiä investointeja. Tilastot puhuvat omaa rehellistä kieltään: Ylöjärven asukasluku polkee paikoillaan. Moni kiinteistönvälittäjä kertoo ilmiöstä, jossa ostajat sanovat heille ”Ylöjärvi ei nyt kiinnosta – mitä muualla on?”. Vahvuutemme on kunnallinen elinkeinoyhtiö Ylöjärven Yrityspalvelu Oy ja sen määrätietoinen työ ja vakaa, tulosta tekevä toiminta. Elinkeino- ja yritysrintamalla meidän onkin turvallista jatkaa, kun vaan kaupungin organisaatio tekee korkeatasoisesti osansa yrittäjäturvallisuuden toteutumiseksi, esimerkiksi arjen palveluina.

Iso asia on tämän vuoden alussa toteutunut sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus hyvinvointialueineen. Tämän vuoden alusta lähtien kuntien arki ja asema on muuttunut historiallisesti ja pysyvästi. Olemme elinvoimakunta. Viime vuonna lukuisat kunta-alan asiantuntijat kerta toisensa perään muistuttivat esimerkiksi Kuntalehdessä sitä, ettei uudenlainen kunta ole silloinen kunta miinus sote-palvelut. Uudistus ja sen tuoma muutos ovat tuoneet jokaisen kunnan täysin ainutkertaiseen ruutuun. Olemmeko me ylöjärveläiset kaupunkipäättäjät ja meidän koko kuntaorganisaatio reagoineet ja toimineet tilanteen vaatimalla tavalla: läpikäyden olleen, tunnistaen uuden, ymmärtäen mahdollisuudet ja ongelmat ja ottaen oikeanlaisen suhteen kaupunkiimme, jollainen olemme olleet 1. tammikuuta 2023 jälkeen? Pystymmekö pitämään yllä kaiken sen, mitä meillä on? Miten tulot ja menot kohtaavat? Onko organisaatio ja koneisto oikeanlainen ja oikeankokoinen? Suurennuslasin alla ovat palvelurakenne ja palveluverkot. Kaupunkilaiset eli meille kaikille tärkein: asukkaamme antavat vuolaasti palautetta siitä, miten heidän mielestään kaupunkimme ja sen eri osat onnistuvat tehtävissään. Kaupunki, joka toimii kestäväällä tavalla, tekee oikea-aikaisesti erilaisia vaikutusarvioita. Näitä ovat muun muassa lapsi-, nuoriso- ja perhevaikutusten, vammais- ja yhdenvertaisuusvaikutusten sekä vanhuusvaikutusten arviointi. Tällä oikea-aikaisen ja ennakoivan selvittämisen tiellä kannattaa olla edelläkävijä ja suunnannäyttäjä.

Talousarviota käsitellessämme meidän on välttämätöntä tiedostaa ja ottaa huomioon toinenkin historiallinen uudistus ja muutos. Kunnat vastaavat vuoden 2025 alusta lähtien työvoima- ja yrityspalveluista eli TE-palveluista. Ylöjärvi on ratkaissut kohdaltaan asian menemällä mukaan Tampere-vetoiseen malliin. Asia ei ole kuitenkaan valmiiksi taputeltu, vaan nyt ja ensi vuonna Ylöjärven on toimittava tarmokkaasti, jotta me saamme vahvat lähipalvelut. Ne ovat myös kuntamme vaikuttavia menestystekijöitä. Ne vaikuttavat paitsi työvoimaan, myös meidän elinkeinoyhtiöömme ja meille sijoittumassa oleviin yrityksiin sekä luonnollisesti paikkakunnalla jo oleviin ja täällä toimintaansa laajentaviin yrityksiin. Ylöjärven on oltava valppaina.

Hyvät kollegat, rouvat ja herrat,

Talousarvion hyväksymisessä paalutamme Ylöjärven tulevaisuutta, sitä, onko Ylöjärvi kiehtova ja kiinnostava vaihtoehto asumiselle ja yrittämiselle Tampereen kaupunkiseudulla ja Pirkanmaalla. Ylöjärvellä on värikäs 155 vuoden historia kuntaliitoksineen. Ylöjärvi täyttää ensi tammikuussa 155 vuotta. Samalla tulee kuluneeksi 20 vuotta siitä, kun 2000-luvun rohkeat kuntapäätäjät muuttivat kuntamuodon kunnasta kaupungiksi.

Suomen Kataja ry:n valtuustoryhmä työskentelee kaikki voimavaransa käyttäen ylöjärveläisten ja Ylöjärven parhaaksi. Tämä tarkoittaa vastuullisesti myös kaupunkimme talouteen liittyvien asioiden puntaroimista. Emme pääse karkuun siitä, että vain terveen talouden kaupungilla on liikkumatilaa ja toiminnan vapautta lakisääteisten tehtävien lisäksi.

Suomen Kataja ry:n valtuustoryhmä kiittää jo tässä vaiheessa kaikkia Ylöjärven kaupungin työntekijöitä heidän antamastaan arvokkaasta panoksesta. Kiitos. Nyt jos koskaan me tarvitsemme teidän jokaisen osaamista ja panostanne. Kiitos kuuluu lisäksi kaikille vastuunkantajille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmäläisille. Koko Ylöjärvi-kunta-perheelle.

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, kanssavaltuutetut, viranhaltijat sekä kokousta seuraava yleisö.

Olemme eläneet erikoisia ja historiallisia aikoja. Turtua ei saa vaikka edelleen korona nostaa päätään, Venäjän brutaali sota Ukrainassa jatkuu, eikä sotatantereet lopu vain Ukrainaan. Alati paheneva luontokato ja ilmastokriisi on mainittava tässäkin talousarviopuheessa. Toisin kuin vuosi sitten, sana energiakriisi voidaan alkaa jo vaihtaa sanaan energianmuutos. Tästä kertoo myös se, kun ensi kertaa otamme käyttöön voimalaitosten kiinteistöveroprosentin. Näiden lisäksi myös toimintaympäristömme on muuttunut, kun päätämme nyt toista kertaa talousarviosta, joka ei sisällä sosiaali- ja terveystalouksia. Toisin kuin vuosi sitten, nyt meillä on enemmän liikkumatilaa tehdä tarpeitamme vastaava talousarvio.

Vaikka emme enää päättä sosiaali- ja terveystalouksista, olemme silti suuressa vastuussa asukkaistamme terveydestä ja erityisesti hyvinvoinnista. Tätä hyvinvointia tuemme laadukkailla vapaa-ajan palveluilla, koulutuksella ja toimivalla kaupunkirakenteella.

Olemme päättäneet kaupunkimme vahvasta kasvusta. Tämä on tällä seudulla täysin mahdollista, ja todennäköisesti elinehto pitää kaupunkimme elinvoimaisena koko kunnan alueella. Vahva kasvu tulee vaatimaan paljon investointeja, joita tehdessä tulee nähdä pitemmälle tulevaisuuteen. Vaikka konkreettisimmat kasvun merkit ovat vasta kaavoittajien suttupapereilla ja arkkitehtikilpailujen tuloksissa, kylvämme niiden siemeniä jo nyt. Kaupungin kasvua ei voi tehdä ilmaston tai luonnon kustannuksella, vaan se on toteutettava tehokkaasti, energiaa ja ympäröivää luontoa säästäen. Kestävän ja helpon liikkumisen tulee olla edellytys.

Kasvava kaupunki ja sen palvelut ovat asukkaitaan varten. Pidämme erityisen tärkeänä sitä, että tuotamme varhaiskasvatuspalvelut järkevästi ja toimivasti omana palveluna, ilman sijoittajien taloudellisen voiton tavoittelua. Vihdoin olemme kohdanneet sen ulkoistamisen realismin, että laadukkaita ja tarkoituksenmukaisia palveluita ei kyetä markkinoilta ostamaan. Uusien päiväkotiemme toiminta on järkevintä ja laadukkaita tuottaa itse. Toivomme myös, että tulevaisuudessakin arvostettaisiin omaa palvelutuotantoamme emmekä lähtisi antamaan muille palveluitamme, joista olemme vastuussa.

Kun julkisia varoja käytetään, pitää se tehdä vastuullisesti ja harkiten, asiantuntijoita kuunnellen ja hyvin tehtyjen selvitysten pohjalta. Kuten aikaisemmin totesin, investointeja tehtäessä pitää nähdä kymmenien vuosien päähän. Vastuullisuus on myös sitä, että osataan rohkeasti peräännyä hankkeista, joiden toteutus ei uuden tiedon valossa ole järkevää.

Tässäkään tilanteessa emme voi unohtaa kaupunkimme henkilöstöä, niitä, jotka huolehtivat ja kasvattavat lapsiamme kun olemme töissä, niitä jotka auraavat katumme tai etsivät ranskankielistä novellikokoelmaa kirjaston uumenista sitä tarvitsevalle. Näinä päivinä tämä henkilöstö ei ole itsestäänselvyys, vaan henkilöstön pito- ja vetovoimasta tulee pitää huolta. Talousarviossa tavoitteeksi on kirjattu työnantajakuvan vahvistaminen. Se ei tapahdu vain kilpeä kiillottamalla, vaan vaatii myös konkreettisia toimia. Me uskomme että meillä on nyt näihin toimiin hyvät mahdollisuudet.

Tätä edesauttaaksemme tulemme tekemään maltillisen lisäsesityksen talousarvioon. Olemme myös valmiita tukemaan muiden henkilöstöä ja palveluita parantavia talousarvioesityksiä.

Edellä mainittujen jälkeen Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on tyytyväinen talousarvioon.

Ylöjärvellä 13.11.2023

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Talousarviokokous 13.11.2023

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat, sekä kokousta seuraavat henkilöt

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä haluaa kiittää viranhaltijoita hyvästä talousarvio esitysten valmistelutyöstä, sekä kokonaisuusien hallinnasta. Suuntaan kiitokseni myös ryhmänjohtajille, sekä kaikille valtuutetuille, avoimesta, sekä vastavuoroisesta keskusteluyhteydestä. Olemme hyvin tyytyväisiä siihen, että Kristillisdemokraatit, sekä Vasemmistoliitto sai tänäkin vuonna olla mukana kaupunginhallituksen talousarvioseminaarissa, vaikka meillä ei hallituksessa edustajia olekaan.

Valtuutetuille ja varavaltuutetuille järjestetyt talousarvioseminaarit ovat antaneet meille kaikille kattavasti tietoa kaupunkimme kehittämiseen, sekä talouteen vaikuttavista tekijöistä.

Muutamia ajatuksia, sekä nostoja tulevan vuoden talouteen, sekä siihen liittyviin suunnitelmiin.

Tulevien vuosien taloutta tulevat haastamaan mm. maailmantilanteen epävakaus, rakentamisen ja teollisuuden taantuminen, Kiinan tilanne, korkotason nousu, sekä inflaatio. Isoja ja jyrkeviä tekijöitä, joiden kehittymiseen emme kuntalaisina tai kuntapäättäjinä voi juurikaan vaikuttaa.

Erytisen huomattava, sekä huomioitava talouteen vaikuttava tekijä on korkojen mahdollinen nousu edelleen. Nousu tulee vaikuttamaan suoraan myös Ylöjärven kaupungin talouteen. Korkojen mahdollinen muuttuminen vielä ennustettua suuremmaksi, nostaa kaupungin uusien lainojen velanhoitokuluja merkittävästi.

Yleinen korkojen nousu vaikeuttaa myös kuntalaisten halua ja kykyä ottaa velkaa, selvittää veloistaan ja hidastaa mm. uusien rakennusten rakentamista.

Kunta alan palkankorotuksen kehitysnäkymät ovat positiivinen asia, mutta palkkakehityksen muutokset tulevat vähentämään kunnan talouden liikkumisvaraa.

Talouden tasapainoa haastavia tekijöitä on siis useita.

Taloussuunnitelman vuosien 2024, -25, sekä -26 tilikausien tulokset tulevat olemaan voimakkaasti alijäämäisiä. Tämä talousnäkyminen on huomioitava.

Kulujen hallitsemisen keinoina ovat Menoerien tarkastelu sekä Verotuksen kiristäminen, (tulovero, kiinteistövero, rakentamattoman tontin vero, voimalaverot)

Menoerien karsimisen kohteita on tulevana vuotena melko vähän ja niistä koostuvat säästöt vähäiset.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä suhtautuu verojen kiristämiseen kriittisesti, mutta tulevaisuuden taloustilanne huomioiden joustavasti. Järkevä ja taloustilanteen huomioiva taloudenhallinta on ainut keino taloudellisesti kestävä tulevaisuuden rakentamiseen.

0,54% kuntaverotuksen korotuksella Ylöjärven tuloveroprosentti nousee 8,4%:iin, jolloin olemme seutukunnallisesti tarkasteltuna keskitasoisesti verottava kunta.

Uuden hallitusohjelmamme otsikkona on Vahva ja välittävä Suomi
Hallitusohjelmassa on kirjaus, jonka mukaan jokaisen kunnan on pystyttävä tarjoamaan perustuslain mukaiset peruspalvelut erityisesti sivistyspalveluissa. Tämä antaa kunnille selkeän suunnan palveluiden vahvistamisen kohteista.

Kasvatus ja opetuslautakunnan esitykset varhaiskasvatuksessa, sekä opetustoimessa huomioitavista asioista, sekä kattava palveluverkko selvitys on huomionut hallitusohjelman linjauksen oikein hyvin ja se pitää sisällään mm. tarpeellisia vakanssien lisäyksiä, sekä hyviä ja tarpeellisia uudisrakennus- sekä kunnostus suunnitelmia.

Suunnitelmat vaativan erityisen tuen lasten varhaiskasvatuksen toteuttamisesta heille suunnitelluissa tiloissa uudessa Siltatien varhaiskasvatus yksikössä saa hymyn huulille. Tärkeään asiaan on nyt tartuttu ja varhaiskasvatuksen vaativan erityisen tuen tarpeet tullaan Ylöjärvellä huomioimaan asianmukaisia tilaratkaisuja vahvistamalla.

Lasten ja nuorten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin tulee jatkossakin kiinnittää Ylöjärvellä huomiota monipuolisin toimin.

Vahva perhepolitiikka, lapsimyönteisyys, sekä lähimmäistä arvostava elämäntapa ovat arvoja, joiden tulisi jatkossakin olla päätösten teon pohjalla. Kun panostamme perhemyönteisyyteen, laadukkaisiin peruspalveluihin, arvostamme yrittäjyyttä, tarjoamme monipuolisia hyvinvointipalveluita, sekä panostamme, kestävään kehitykseen, voimme uskoa Ylöjärven kaupungin vahvaan ja elinvoimaiseen kasvuun. Toivomme, että Ylöjärvellä huomioidaan heikommassa asemassa olevat kuntalaiset ja jossa ikäihmisten on hyvää, turvallista sekä virkistävää asua.

Muuttoa suunnittelevat asukkaat kiinnittävät huomion kaupungeissa tapahtuvaan positiiviseen kehitykseen ja toimintaan.

Toivomme Ylöjärven kaupunkibrändin mukaisesti kaikille arkea, jossa kauneus kumpuaa suuremman tavallisesta elämästä.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä hyväksyy talousarvioesityksen vuodelle 2024, sekä taloussuunnitelman 2024–2026 esitysten mukaisesti.

Valtuustoryhmämme toivottaa Ylöjärven kaupungin asukkaille, luottamushenkilöille ja työntekijöille onnellista loppuvuotta 2023, sekä menestystä vuodelle 2024.

Kiitos.

Valtuustoryhmän puolesta: Marika Pätäri